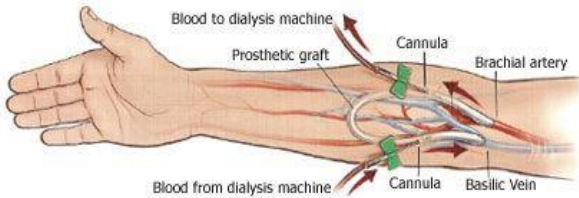
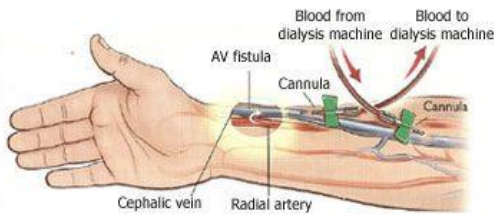

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام حسن (ع)

راهنمای خود مراقبتی در مراقبت از فیستول

دفتر آموزش سلامت بیمارستان امام حسن(ع) بجنورد

تایید کننده

دکتر امیر بیگدلی فوق تخصص نفرولوژی

کد محتوا: ۱۳۰

گروه هدف: بیماران

تابستان ۹۸

۱۲. از آنجا که فشارخون کمتر از ۱۰ باعث از کار افتادن فیستول می شود. بنابراین از پیشامدهای منجر به کاهش فشارخون پرهیز نمایید.

۱۳. از وارد شدن ضربه به دست فیستول دار اجتناب کنید.

۱۴. فیستول را نخاراندید چون ناخن ها می توانند منبع عفونت باشند.

علائم هشدار دهنده

خونریزی شدید و طولانی مدت بعد از انجام دیالیز در محل خروج سوزن های دیالیز

هرگونه خونریزی از محل عمل در منزل

سردی، گزگز شدن و رنگ پریدگی دست به علت نرسیدن خون به انتهای دست و کاهش جریان خون اندام

لمس نشدن لرزش یا ارتعاش در محل فیستول به دلیل لخته شدن رگ فیستول، بلافاصله بعد از عمل جراحی یا در صورت استفاده بلند مدت؛ وجود علائم عفونت در دست که فیستول دارد.

منابع:

❖ پرستاری داخلی جراحی برونر سوارث بیماری های کلبه و مجاری

ادراری ۲۰۱۸

❖ <http://darman.tums.ac.ir>

❖ www.KidneyEducation.com

❖ پاسخگویی به سوالات بعد از ترخیص هر روز به جز ایام تعطیلات

ساعت ۱۴ الی ۱۵ : خانم ریحانی

۰۹۱۵۶۴۱۶۸۹۳

❖ سامانه نوبت دهی اینترنتی درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی :

www.Nobat-ihh.nkums.ac.ir

❖ شماره تلفن نوبت دهی درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی :

۰۵۸-۳۱۵۱۴۴۰۰

❖ آدرس سایت آموزش به بیمار بیمارستان جهت کسب اطلاعات بیشتر :

www.nkums.ac.ir

توصیه هایی برای نگهداری فیستول:

۱. بعد از اتمام دیالیز و پس از خروج سوزن ، روی محل را بادست ۲۰ دقیقه فشار دهید.

۲. تاچند ساعت بعد از دیالیز برای پرهیز از ایجاد عفونت حمام نکنید.

۳. بر روی اندام دارای فیستول نخوابید و از بی حرکت نگه داشتن طولانی مدت دست دارای فیستول پرهیز کنید.

۴. از برداشتن اجسام سنگین یا کیسه های خرید و حمل اجسام با دست دارای فیستول خودداری کنید.

۵. از بکار بردن تیغ برای زدودن موهای دست فیستول دار خودداری کنید.

۶. بستن دستبند، مچ بند، ساعت و پوشیدن لباس هایی با آستین تنگ روی محل فیستول ممنوع است.

۷. علائم و نشانه های عفونت (که در صفحه دوم ذکر شده) را بشناسید و در صورت مشاهده به سرعت به پزشک مراجعه نمایید.

۸. به پرسنل و تیم پزشکی ناآشنا با وضعیتتان یادآوری کنید که از دست دارای فیستول، خون گیری، اندازه گیری، فشارخون، تزریق دارو و سرم انجام ندهند.

۹. محل فیستول را روزانه و نیز قبل از هر همودیالیز با آب و صابون بشوئید.

۱۰. در هر نوبت دیالیز تغییر محل سوزن زدن را به پرسنل یادآوری کنید

۱۱. ورزش های مناسب رسیدگی فیستول را تا دستیابی به نتیجه مطلوب انجام دهید.

مقدمه:

برای انجام تصفیه خون توسط ماشین دیالیز باید در هر دقیقه حدود ۳۰۰-۲۵۰ سی سی خون وارد صافی دستگاه شود، از آنجایی که عروق معمولی موجود در اندام ها توانایی خون دهی با این میزان را ندارند لازم است از روش هایی برای سرعت بخشیدن به خروج خون از بدن استفاده شود. یکی از روشها ایجاد فیستول شریانی - وریدی است.

فیستول:

اتصال سیاهرگ به سرخرگ بیمار در مچ یا آرنج دست غیر غالب می باشد. این کار طی عمل جراحی انجام می شود. فیستول بهترین روش دسترسی به عروق برای انجام دیالیز دراز مدت می باشد.

معمولا ۶-۴ هفته زمان لازم است تا فیستول برای انجام دیالیز آماده شود (در افراد مسن و دیابتی و بیماری های عروقی زمان آمادگی فیستول طولانی تر تا حدود ۶ ماه می باشد). فیستول معمولا ۵ تا ۷ سال کارایی دارد و در صورت مراقبت صحیح تا ۱۰ سال یا بیشتر می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

مراقبت های پس از جراحی:

- در محل عمل زخم کوچکی دارید که پانسمان آن ۴۸ ساعت بعد از عمل برداشته می شود و پس از برداستن پانسمان می توانید دوش بگیرید.
- بخیه حدود ۱۰ روز بعد کشیده می شود که در این مدت زخم محل فیستول تمیز و خشک نگه دارید و می توانید از یک گاز کوچک برای بستن آن ناحیه استفاده کنید.
- برای جلوگیری از درد و تورم تا چند هفته عضو را بالا نگه دارید.
- برای ۴-۵ روز با دستی که فیستول تعبیه شده هیچ کاری انجام ندهید تا زخم های محل جوش بخورد.
- بعد از جراحی قادر به رانندگی نیستید از شخصی دیگر بخواهید شمار را به منزل برساند.

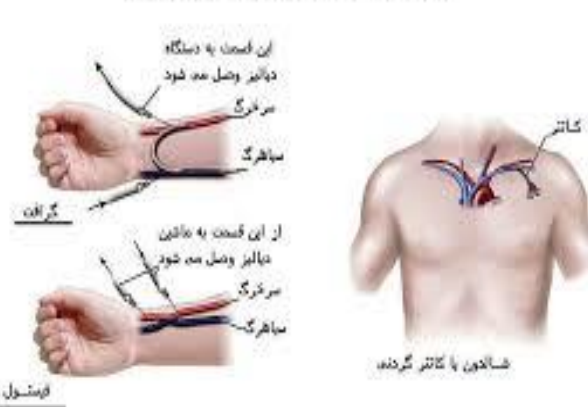
۱

- پس از تعبیه فیستول با دستی که فیستول دارد ورزش هایی مانند فشردن مکرر یک توپ اسفنجی، باز و بسته کردن گیره لباس، شمردن انگشتان از انگشت کوچک به انگشت شست را به طور مکررا انجام دهید تا رگ های فیستول پر خون و برجسته شده و برای دیالیز قابل استفاده گردد.
- در صورت بروز درد و تورم، قرمزی و گرمی، یا ترشح چرکی در فیستول یا تورم ساعد و بازوی دست فیسول دار باید به پزشک معالج خود مراجعه کنید.
- لمس تریل یا لرزش محل فیستول، طبیعی و نشانه سلامت آن است و روزانه به طور مرتب فیستول را از نظر تریل کنترل کنید.

محل فیستول را از نظر علائم زیر بررسی کنید:

- ✓ خونریزی
- ✓ افزایش درجه حرارت موضعی
- ✓ ترشحات چرکی از محل فیستول
- ✓ قرمزی
- ✓ تورم
- ✓ تغییر رنگ (کبودی و خون مردگی)
- ✓ درد

انواع روشهای دسترسی به عروق در دیالیز

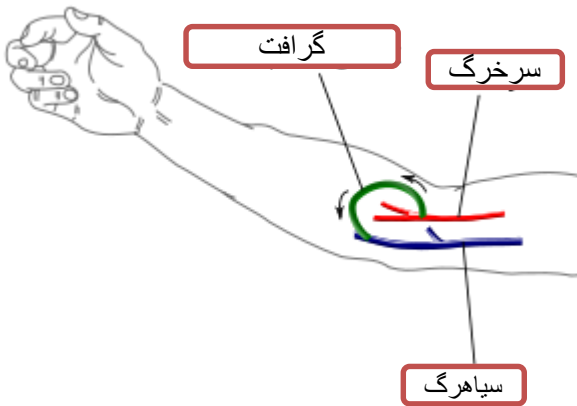

۲

ورزش های مناسب برای فیستول را مرتب انجام دهید.
بعد از عمل دست کم ۴ الی ۶ هفته لازم است تا فیستول برای استفاده در همودیالیز آماده گردد و به اصطلاح برسد. ورزش های خاصی برای قوی و پرخون شدن رگ های فیستول در ادامه پیشنهاد شده که به تسریع رسیدگی یا برجسته شدن فیستول برای بهره برداری از آن جهت دیالیز کمک می کند:

۱. یک توپ اسفنجی را در دست عمل شده قرار دهید و هرروز ۲۰ مرتبه آن را بفشارید.
۲. یک گیره ی لباس را با دست عمل شده چندین مرتبه در روز باز و بسته کنید.
۳. باز و بسته کردن آرنج با وزنه های نیم و یک کیلویی در دست عمل شده را روزانه چند مرتبه انجام دهید.
۴. در روز چندین مرتبه شمارش انگشتان دست عمل شده را به ترتیب از انگشت کوچک به طرف انگشت شصت انجام دهید.

لمس تریل یا لرزش در محل فیستول طبیعی و نشانه سلامتی آن است، روزانه به طور مرتب فیستول را از نظر تریل کنترل کنید.

۳